SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1333

av Birgitta Ohlsson (C)

Införande av tidigare tarmscreening

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den nedre åldersgränsen för tarmscreening bör sänkas till 50 år och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Tarmcancer drabbar inte längre enbart äldre personer. Allt fler yngre diagnosticeras och dessa cancersjukdomar kryper längre ner i åldrarna. Jämfört med början av 1990-talet insjuknar nära tre gånger så många personer under 50 år i tjock- och ändtarmscancer i dag. Att upptäcka sjukdomen tidigt kan rädda liv och därför blir screeningen extra viktig. Året 2014 rekommenderade Socialstyrelsen att den organiserade screening för tjock- och ändtarmscancer skulle startas från 60 års ålder. Screening sker genom blodtester eller koloskopi. Trots att över 12 år har gått sedan dess så beräknas inte systemet med screening vara på plats i alla regioner förrän 2026.

Mycket har också hänt det senaste decenniet på denna front vad gäller forskning, kunskap och utveckling. Redan 2003 rekommenderade EU att screeningen borde börja vid 50 års ålder. Våra grannländer har också gått före. Sedan 2014 erbjuder Danmark erbjuder screening från 50 års ålder. Andra nordiska grannar som Norge och Finland har också lägre åldersgränser än 60 år. Än del länder har ännu lägre åldrar. Redan från 45 års åldern erbjuds screeningen i USA.

Socialstyrelsen vill bevara status quo och inte ändra på åldersrekommendationen trots kritik från den nationella vårdprogramgruppen för tjock- och ändtarmscancer som önskar se en screening från 50 år. Även enligt Socialstyrelsens egen sakkunniggrupp bedöms att den nedre åldersgränsen bör sänkas till 50 år.

Birgitta Ohlsson (C)